

72,7%-ban irányítási, 22,7%-ban kutatási és 4,6%-ban kereskedelmi célokra vették igénybe a faktográfiai információkat. A kereskedelmi célú igénybevétel alacsony részesedése jellemző az általános magatartásra.

A népgazdaság irányításának reformjától azt várják, hogy a közeljövőben intenzívebbé válik a fak-

tografikus információk igénybevétele és változatosabbá hasznosítása.

/KRUŽLIK, P.: Faktografická informácia v poľnohospodárskej knižnično-informačnej sieti. = Knižnica a vedecké informácie, 19. köt. 5. sz. 1987. p. 200–204./

(Futala Tibor)

A GASNTI-rubrikátor hasznosítása az információs igények feltárásában

A központi ágazati információs szervek és a vállalati információs osztályok elemi érdeke, hogy minél jobban megismerjék a szakemberek információs igényeit. A kutatásban az információs igények feltárására a **GASNTI (Gosudarstvennâ Avtomatizirovannâ Sistema Naučno-tehničeskoi Informacii = Országos automatizált tudományos-műszaki információs rendszer)** politematikus és a rubrikák között polihierarchikus kapcsolatokat is tartalmazó rubrikátorát vették igénybe. A munka eredményeként megszületett az országos rubrikátorral összekapcsolható ágazati tematikus rubrikátor kialakításának módszertana. E produktumot fel lehet használni egy-egy ágazatba tartozó vállalatoknál az állománygyarapítási tervek kialakítására is, hiszen ezeknek az információs igényekre kell épülniük.

Az országos és az ágazati rubrikátor összekapcsolódása lehetővé teszi a dokumentumok feldolgozásában a párhuzamosságok kiküszöbölését, az állományok teljesebb körű gyarapítását, az információkeresés minőségének javítását, továbbá a mágnesszalagos cserét.

A rubrikátor létrehozásakor az információs igények feltárására a következő módszert használták. Mindelelőtt meghatározták a vállalat tevékenységének fő profilját és határterületeit leíró rubrikákat. Ezeket a vállalat vezető és legkvalifikáltabb szakembereivel nézették át, kérve őket arra, hogy ne csak a pillanatnyi tevékenységet tartsák szem előtt, hanem a távlati terveket is. Mintegy "fenyegetésként" hívták fel a figyelmüket: munkájuktól függ, hogy a továbbiakban hogyan alakul az információs állományok minősége.

Első lépésként a résztvevők megjelölték a GASNTI-rubrikátorból azokat az első, második és harmadik szintű rubrikákat, amelyeket a gyűjtőkör szempontjából fontosnak tartottak. Ezzel egyidejűleg jelezték azt is, mely rubrikába sorolt dokumentumok érdeklik őket személyesen. Ezután – ha szükségét látták – a rubrika további bontására tettek javaslatot. Ezeket a javaslatokat az országos rendszerbe való bedolgozás végett a Tudományos Műszaki Állami Bizottsághoz és az NTMIK-ba továbbították. Így az

NTMIR információkereső nyelveivel foglalkozó szakértői munkacsoport is felhasználta őket. (Az információs igények feltárására irányuló kérdőívet sok más célra is fel lehet használni. A munka során a szakemberek számos kérdést, megjegyzést fűztek a GASNTI-rubrikátorhoz. Ezeket külön kártyára írták, nevük, munkahelyük, telefonjuk feltüntetésével. Ezáltal az igények pontosításakor, illetve a szolgáltatások alkalmával egyszerűen megoldható az operatív kapcsolattartás.)

Az állománygyarapításra vonatkozó kérdések között a dokumentumtípusra való javaslat is szerepelt. Mivel az állománygyarapítás koordinálásához fontos, hogy a különböző vállalatoknál azonos formájú kérdőívet töltsenek ki, e célra a GPNTB által javasolt űrlapot használták.

A vállalatok tematikus állománygyarapítási tervei az információs igények meghatározásához és kielégítéséhez a legegyszerűbb, tartalmilag integrált formának tekinthetők. Az információs igények tanulmányozása maga után vonja az állománygyarapítás tanulmányozását és olyan szervezését, hogy általa a szakemberek információellátása minél optimálisabb legyen. Az egyik vállalat adatai szerint az említett módszer használata csak a folyóirat-előfizetésben 25%-os megtakarítást eredményezett. Csökkent a felesleges duplumok száma, a feldolgozás megterhelése és raktári kapacitás igénybevétele is.

A munka folytatásaként lehetőség nyílik egységes ágazati állománygyarapítási tervek összeállítására, a szakmai kiadókval való kapcsolattartásra, s ennek folyamánaként a legaktuálisabb kiadványok gyors megjelentetésére.

/TITOVA, V. A. – PAVLOV, A. N.: Ispol'zovanie rubrikatora GASNTI pri izučenii informacionnyh potrebnostej. = Naučno-tehničeskâ informacii, Ser. 1. 8. sz. 1988. p. 12–13./

(Viszocsekné Péteri Éva)